

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de leden van de vaste commissie Economische Zaken en
Klimaat
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

DATUM 25 augustus 2021
ONZE REF. 2021/AA/jvo/020
ONDERWERP Commissiedebat EZK 15 september 2021

Geachte leden van de vaste commissie Economische Zaken en Klimaat,

Op 15 september spreekt u met elkaar over de Raad voor Concurrentievermogen. Aangezien daarbij de actualisatie van de EU-industriestrategie op de agenda staat, geeft FME u graag onderstaande overwegingen mee. Belangrijkste punt daarbij is om **in te zetten op innovatie in productieprocessen**, *Advanced Manufacturing of Smart Industry*, in zowel Nederland als Europa.

Over FME

FME is de ondernemersorganisatie voor de technologische industrie. Onze 2.200 leden zijn technostarters, handelsbedrijven, middelgrote en kleine industrie (MKI) en grote industrie/multinationals die actief zijn in de sectoren metaal, elektronica, elektrotechniek en kunststof. Er werken bij onze leden 220.000 medewerkers. De gezamenlijke omzet van de FME-leden bedraagt € 108 miljard en zij exporteren voor € 51 miljard. Daarmee realiseren de FME-leden een zesde van wat Nederland in totaal met export verdient. FME werkt intensief samen met 30 partnerbranches.

Europese industrie strategie

FME is in grote lijnen tevreden met de actualisatie van de Europese industriestrategie:

- De Commissie herkent en erkent de Middelgrote en Kleine Industrie (MKI) als centrale speler in innovatieve ecosystemen.
- De interne markt wordt verder verstevigd om ook in crisis de interne handel mogelijk te maken en er worden goede stappen gezet om mondiaal het gelijk speelveld te verbeteren.
- Dankzij inzicht in de strategische afhankelijkheden kunnen stappen worden gezet deze aan te pakken.

Wel zien we nog een aantal aandachtspunten op het gebied van innovatie en de zogenaamde open strategische autonomie.

Innovatie

1. **Zorg voor level playing field** buiten én binnen Europa. De instrumenten om de interne markt verder te ontwikkelen moeten proportioneel zijn voor het bedrijfsleven. Het gaat dan om bijvoorbeeld toezicht, monitoring en handhaving van import op de interne markt. FME juicht de aanpak van marktverstoringen toe. Bij de verordening buitenlandse subsidies is het belangrijk dat alle sectoren bescherming genieten. De maritieme sector mag niet buiten de boot vallen. Daarnaast blijft FME benadrukken dat bijvoorbeeld EFRO-subsidies geen intra-EU subsidiecompetitie in de hand werken. We moeten voorkomen dat via EFRO-subsidies binnen Europa bedrijven worden verleid om met steun van subsidies activiteiten te ontplooiën in andere lidstaten. Daarvoor is het van cruciaal belang dat nieuw beleid, bijvoorbeeld de verbetering of de uitwerking van de verordening buitenlandse subsidies, in samenwerking met de industrie tot stand komt.
2. **Focus op valorisatie**, het benutten van kennis. Door Europa's excellente kennis- en onderzoeksstructuur hebben we een hoog kennisniveau. Het probleem zit hem erin deze kennis ook te benutten. Het gaat dan om de verspreiding van kennis zodat bedrijven nieuwe bedrijfsmodellen, processen en producten kunnen ontwikkelen en vermarkten. Schitterende technologieën en patenten moeten tot toepassing leiden in bedrijven. Daarom is het belangrijk dat Smart Industry een hoge prioriteit krijgt in de implementatie van Horizon Europe en Digital Europe, inclusief de missies en partnerschappen.¹
3. **Investeer in smart industry**. FME is tevreden met de erkenning van het belang van Advanced Manufacturing. Europa en Nederland lopen voorop als het gaat om Smart Industry. Wel dringen wij aan op actie. De voorsprong van Europa is zeker niet vanzelfsprekend en de concurrentie investeert hevig. Daarom is het cruciaal dat de Europese Commissie een concrete aanpak ontwikkelt om te investeren in de versnelling van industrie 4.0. Een goed voorbeeld is de *European Factories of the Future Research Association (EFFRA)*, een promotor van pre-competitief onderzoek naar 4.0 productie technologie. Het *EFFRA Connected Factories* project is een belangrijke verspreider van kennis voor de Europese maakindustrie. Dit initiatief laat bedrijven kennismaken met digitale technologie in de maakindustrie en deelt kennis zodat bedrijven betere beslissingen kunnen maken als het gaat om technologie en bedrijfsmodellen.² Hiermee kunnen bedrijven nieuwe technologie beter en sneller overnemen om mondiaal concurrerend te blijven. Technologisch leiderschap is de ladder naar open strategische autonomie en een welvarend Europa.

Open strategische autonomie

1. **Geen 'Europe first'**. Wat nodig is zijn meer investeringen zodat we mondiaal relevant blijven. Het versterken van onze strategische autonomie moet niet leiden tot een ontkoppeling van de wereldeconomie of een beperking van vrije handel.
2. **Beheers afhankelijkheden**. Strategische afhankelijkheden moeten beheerst worden door:
  - a. Te investeren in technologisch leiderschap en ons toekomstig verdienvermogen, door het R&D -budget te verhogen naar de Lissabon norm van 3% BNP. Om dit in Nederland in 2030 te bereiken stelde de Kenniscoalitie afgelopen december voor om de investeringen in onderzoek en innovatie jaarlijks te laten groeien met 300 tot 380 miljoen euro.³
  - b. Middelen beschikbaar te stellen voor onderzoek naar alternatieven voor kritieke grondstoffen, *re-use* en recycling en diversifiëring ketens;
  - c. Toegang te verzekeren tot voldoende halfgeleiders, de bouwstenen van de digitale en duurzame transitie zodat Europese fabrieken niet meer stil komen te liggen door problemen in de keten.
3. **Verminder barrières**. Door het verder harmoniseren van de Europese (digitale) markt maken we het makkelijker voor bedrijven door te groeien en te profiteren van schaalvoordelen op Europees niveau. Zo bouwen we weerbare bedrijven die de mondiale competitie aankunnen.

¹ <https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/horizon-europe-onderzoek-en-innovatie/missies-en-partnerschappen-horizon-europe>

² <https://www.effra.eu/connectedfactories>

³ <https://www.nwo.nl/nieuws/kenniscoalitie-stabiele-groei-investeringen-onderzoek-en-innovatie-noodzakelijk>

Smart Industry

Het is cruciaal dat we in Nederland ons Smart Industry Programma zo blijven organiseren dat we kunnen profiteren van de juiste stappen die in Brussel worden gezet. Het huidige programma loopt volgend jaar af. Verlening en uitbreiding zijn noodzakelijk. Daarvoor is het volgende nodig:

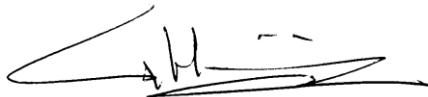
1. **Uitbreiding van de structurele capaciteit.** Zo ontstaat er meer ruimte om bedrijven, met een focus op MKI en technostarters, in alle regio's actief te betrekken bij het programma.
2. **Structurele financiering van de fieldlabs, hubs en andere projecten.** Zo worden de projecten minder afhankelijk van incidentele subsidies en van financiering vanuit bedrijven met voldoende middelen.
3. **Een nationale regeling voor innovatievouchers,** waarmee technostarters en MKI nog makkelijker toegang kunnen krijgen tot Smart Industry fieldlabs.

FME zal blijven inzetten op het belang van *21st century skills*, verhoging van R&D uitgaven en het realiseren van een gelijk speelveld. Dit is meer dan ooit nodig om ook in de toekomst onze welzijn en welvaart in stand te houden. FME is daarom blij met de positieve houding van staatssecretaris Mona Keijzer over de motie van Amhaouch c.s. over het momentum voor IPCEI niet voorbij laten gaan.⁴ FME blijft benadrukken dat het cruciaal is dat Nederland ook hier het gelijk speelveld binnen Europa probeert te behouden.

Alleen door ook als Nederland te investeren in IPCEI en ons nationaal herstelplan in te dienen kunnen we profiteren van het EU industriebeleid.

Mochten er naar aanleiding van deze brief vragen zijn, dan kunt u contact opnemen met FME Public Affairs adviseur Adriaan Andringa (adriaan.andringa@fme.nl 06-28165259).

Met vriendelijke groet,

Geert Huizinga
Directeur Belangenbehartiging FME

---

⁴ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021D28702>